

ΣΥΝΤΟΜΟ ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Η **Ελένη Μουσένα** είναι απόφοιτος του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σπουδών του Παντείου Πανεπιστημίου, καθώς και Παιδαγωγικών Σπουδών –MEd ΕΑΠ, Τμήματος Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία ΕΚΠΑ, Νηπιαγωγών Θεσσαλονίκης-. Με υποτροφία από το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών πραγματοποίησε μεταπτυχιακές σπουδές στο Πανεπιστήμιο Πατρών, από όπου το 2004 έλαβε και το Διδακτορικό της Δίπλωμα. Τα επιστημονικά της ενδιαφέροντα εστιάζονται στη συγκρότηση της πολιτικής ταυτότητας δια της εκπαίδευσης (Citizenship Education), στα παιδαγωγικά προγράμματα προσχολικής αγωγής, σε ζητήματα πολιτικών ποιότητας σε θεσμούς παιδικής ηλικίας, και σε θέματα ανάλυσης των περιεχομένων επικοινωνίας και ελέγχου του λόγου σε εκπαιδευτικό πλαίσιο.

Στο Τμήμα Προσχολικής Αγωγής του ΤΕΙ Αθήνας διδάσκει από το 2005 ως Επιστημονικός Συνεργάτης και το 2017 εκλέγεται Επίκουρη Καθηγήτρια. Έχει εργαστεί ως Εμπειρογνώμων στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή για θέματα ποιότητας στην Προσχολική Εκπαίδευση και Αγωγή, και ως Σχολική Σύμβουλος Προσχολικής Αγωγής στο ΥΠΠΕΘ. Συνεργάζεται με Διεθνείς Οργανώσεις και Οργανισμούς για θέματα παιδικής ηλικίας. Είναι μέλος Ελληνικών και διεθνών επιστημονικών εταιρειών και επιστημονικών επιτροπών συνεδρίων, και κριτής άρθρων σε επιστημονικά περιοδικά. Έχει συμμετάσχει σε πολλά επιστημονικά συνέδρια με εισηγήσεις της. Έχει δημοσιεύσει εργασίες της σε βιβλία, επιστημονικά περιοδικά και τόμους πρακτικών συνεδρίων.

Δημοσιεύσεις σε βιβλία

1. **Mousena, E., Varnava –Skoura, G.,** (2016). Early Childhood Education and Care System in Greece, in: Enea Nottoli (ed.) *Q2, Lo 0-6 in Europa, un viaggio nell in fanzia*. Zeroeiup Edizioni
2. **Μουσένα, Ε.,** (2011). Πλαίσιο επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ εκπαιδευτικών και γονέων στην προσχολική αγωγή, στο: Γούπος, Θ., (επιμ.) *Προσεγγίσεις και πρακτικές για τη σχολική τάξη και το εκπαιδευτικό έργο*. σελ. 171-180. Εκδόσεις Σύγχρονοι Ορίζοντες. Αθήνα.
3. **Μουσένα, Ε.,** *Δεξιότητες Προφορικής Επικοινωνίας και Παιδαγωγική Πράξη*. Εκδόσεις ΣΥΜΜΕΤΡΙΑ. Αθήνα. (υπό δημοσίευση). ISBN 978-960-266-462-9.
4. **Mousena, E.,** Oral skills and Pedagogy, in: Cavero B. O. & Calvet L. N., *Pedagogy*, InTechOpen. (υπό δημοσίευση). ISBN: 978-953-51-5488-4.

Δημοσιεύσεις σε περιοδικά

1. Sidiropoulou, T., **Mousena, E.,** (2017). Looking for Quality in Early Childhood Education and Care systems, in: *Journal of Regional & Socio-Economic Issues*, V 7, Issue 2, pp 53-65
2. Sidiropoulou, T., **Mousena, E.,** (2016). Exploring the impact of initial education on Professionalism of preschool pedagogues, in: *The Cyprus Journal of Sciences*, vol.14, pp 11-28
3. **Mousena, E.,** (2016). Overview of evaluation models on early childhood education and care, in: *Theory and Research in the Sciences of Education*, International e-journal, issue 14, ISSN: 2407-9669, p. 47-62.
4. **Mousena, E.,** Working Methodology in Early Childhood Education and Care, in: *Theory and Research in the Sciences of Education*, International e-journal (forthcoming).
5. **Μουσένα, Ε.,** Προσφυγική κρίση και εκπαίδευση μικρών παιδιών, στο: *Πολιτικές και Κοινωνικές Επιστήμες*, Διεθνής Ηλεκτρονική Περιοδική Έκδοση (υπό δημοσίευση).
6. Σιδηροπούλου, Τ., **Μουσένα, Ε.,** Προσχολική Εκπαίδευση - Εναρμόνιση Ευρωπαϊκού Πλαισίου και Εθνικής Πολιτικής, στο: *Κείμενα Περιφερειακής Επιστήμης* (υπό έκδοση).

- 7. Μουσένα, Ε.,** (2010). Εκπαιδευτική Πολιτική και επαγγελματική βελτίωση των εκπαιδευτικών, στο περιοδικό *Τα Εκπαιδευτικά*, τ. 93-94, σελ. 73-79.
- 8. Μουσένα, Ε.,** (2010). Η μικροπολιτική του σχολείου, στο περιοδικό *Το σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τ. 73, σελ. 100-104.
- 9. Μουσένα, Ε.,** (2006). Εσωτερική αξιολόγηση πολιτιστικών δραστηριοτήτων προγράμματος Προσχολικής Αγωγής, στο περιοδικό *ΛΟΓΙΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΩΝ ΚΑΙ... ΟΧΙ ΜΟΝΟ*, τ. 6, σελ. 7-13.
- 10. Μουσένα, Ε.,** (2004). Πολιτική Κοινωνικοποίηση και Γνώση στο Νηπιαγωγείο, στο περιοδικό *Εκπαιδευτικοί Προσανατολισμοί*, τ. 29-30, σελ. 5-7.

Δημοσιεύσεις σε Πρακτικά Συνεδρίων

- 1. Μουσένα, Ε.,** (2017). «Πολιτικές για την ποιότητα στην Προσχολική Αγωγή - Η Ευρωπαϊκή εμπειρία», Πρακτικά του 14ου Πανελλήνιου Μετεκπαιδευτικού Συνεδρίου του Πανελλήνιου Συνδέσμου Βρεφονηπιαγωγών, Χαλκιδική 31/3/17 έως 2/4/2017. (υπό έκδοση).
- 2. Μουσένα, Ε.,** (2016). Δικαίωμα στην εκπαίδευση - Το Διεθνές Δίκαιο και ο ρόλος των Παιδαγωγών. Πρακτικά του ΣΤ΄ Συνεδρίου Ελληνικής Επιστημονικής Εταιρείας Προσχολικής Αγωγής, 3-4 Δεκεμβρίου, Αθήνα. (υπό έκδοση).
- 3. Mousena, E.,** (2016). Workforce and quality in ECEC institutions in Greece. In: Kouros, J., Sidiropoulou, (Eds). *Proceedings of the 20th Conference of the Association of Psychology and Psychiatry for Adults and Children*. MEDIMOD monduzzi editore, Bologna Italy. pp. 26-33.
- 4. Mousena, E.,** Sidiropoulou, T., (2016). Transition to Elementary School vs. Extension of Kindergarten Schooling – A Pedagogical Model for School Readiness Evaluation. In: Kouros, J., Sidiropoulou, T., Moutevelis, P., (Eds). *Proceedings of the 19th Conference of the Association of Psychology and Psychiatry for Adults and Children*. MEDIMOD monduzzi editore, Bologna Italy. pp. 27-32.
- 5. Mousena, E., Kiprianos, P.,** (2016). Quality and Identity Building in Early Childhood Education, in: *Identity in Times of Crisis – Globalization and Diversity*, CiCea European Association Conference Proceeding (υπό δημοσίευση).
- 6. Mousena, E.,** Sidiropoulou, T., Poulakida, A., (2015). Special education in ECEC in Greece. In: Kouros, J., Beredimas, P., Freris, G., Sidiropoulou, F., (Eds).

Proceedings of the 17th Conference of the Association of Psychology and Psychiatry for Adults and Children. MEDIMOD monduzzi editore, Bologna Italy. pp. 20-23.

7. Kiprianos, P., **Mousena, E.**, (2011). Représentations de la maternelle et participation parentale. XIII Congresso Internazionale Aifref. In E. Catarzi, & J. P. Pourtois (a cura di), *Educazione familiar e servizi per l'infanzia*. Tomo primo. Firenze University Press: pp. 314-318.

8. Kiprianos, P., **Mousena, E.**, (2011). The “Open school”, creativity and educational practice. In: Stellakis, N., Efstathiadou, M., (Eds). *Perspectives of Creativity and Learning in Early Childhood*, Proceedings of European Conference. Editor: Cypriot Committee of OMEP: pp. 525-538.

9. **Mousena, E.**, Papaprokopiou, N., (2009). The parents’ opinions and expectations of the pre-school education process. In: Paramythiotou, M., Angelaki, Chr., (Eds) *Current Issues in Preschool Education in Europe: Shaping the Future*, Proceedings of European Regional Conference of the Organisation Mondiale pour l’ Education Pré-scolaire. CD-ROM ISBN: 978-960-89439-4-0. pp. 354-371.

10. **Μουσένα, Ε.**, (2016). *Αξιολογική Αποτίμηση περιεχομένων του βιβλίου: «Οδηγός Νηπιαγωγού» σε σχέση με το ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ*, Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου με θέμα: Αξιολόγηση στην Εκπαίδευση, σελ. 627-640.

11. **Μουσένα, Ε., Πούμπρου, Μ.**, (2012), *Οι λέξεις και τα πράγματα στην αγωγή και εκπαίδευση της πρώιμης παιδικής ηλικίας*, Πρακτικά Συνεδρίου της Ελληνικής Επιστημονικής Εταιρείας Προσχολικής Αγωγής, 10-11 Νοεμβρίου 2012, σελ. 26-32.

12. **Μουσένα, Ε., Ζέρβα, Μ.**, (2012), *Το παιδαγωγικό κλίμα και η πολυμεθοδική καταγραφή και αξιολόγησή του*, Πρακτικά Συνεδρίου Ιωάννινα 2012, σελ. 347-558.

13. **Μουσένα, Ε.**, 2011, *Παρατηρώντας και αξιοποιώντας τις «γλώσσες» των παιδιών*, Πρακτικά Συνεδρίου ΕΛΕΠΠΑ, σελ. 31-31.

14. **Ζέρβα, Μ., Μουσένα, Ε.**, κα, (2011), *Η επιμόρφωση ως χαρακτηριστικό ποιότητας σε ιδρύματα προσχολικής αγωγής: Η στάση του παιδαγωγού και του εργοδότη*, Πρακτικά Συνεδρίου Επιστημονικής Εταιρείας Επιστημών της Αγωγής Δράμας.

15. **Μουσένα, Ε., Ζέρβα, Μ.**, (2010). *Η άνοδος της προφορικότητας στα Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών*, Πρακτικά Συνεδρίου με θέμα: «Μαθαίνω πώς να Μαθαίνω» του Ελληνικού Ινστιτούτου Εφαρμοσμένης Παιδαγωγικής και Εκπαίδευσης (ΕΛΛ.Ι.Ε.Π.ΕΚ).

- 16. Μουσένα, Ε., Ζέρβα Μ.,** (2010). *Αγωγή για την αειφόρο ανάπτυξη – Ο ρόλος των γονέων*. Πρακτικά Συνεδρίου με θέμα: «Το Αειφόρο Σχολείο του Παρόντος & του Μέλλοντος» της Ελληνικής Εταιρείας Περιβάλλοντος και Πολιτισμού, του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών.
- 17. Μουσένα, Ε.,** (2009). *Η αυτονομία μαθαίνεται στο σχολείο – Ο ρόλος των Κοινωνικών Επιστημών*, Πρακτικά 12^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης του Κέντρου Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης του ΠΤΔΕ, Πανεπιστήμιο Πατρών, σελ. 293-300.
- 18. Μουσένα, Ε.,** Γούπος, Θ., Μήνας, Α., (2005). *Η Διαπολιτισμική Διάσταση του Ολοήμερου Σχολείου*. Πρακτικά 8^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης του Κέντρου Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης του ΠΤΔΕ του Πανεπιστημίου Πατρών, σελ. 323-331.
- 19. Μουσένα, Ε.,** (2004). *Πολιτιστικός Πλουραλισμός και Εκπαίδευση*. Πρακτικά 7^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης του Κέντρου Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης, του Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Πατρών, σελ. 345-354.

Επιλογή από προφορικές ανακοινώσεις σε Συνέδρια

- 1. Mousena, E., Sidiropoulou, T.,** (2016). *Nature Deficit Disorder – Parents’ Attitudes*, 21th International Conference of the A.P.P.A.C. (Association of Psychology & Psychiatry for Adults & Children, May 17-22, The Hilton Hotel, Athens, Greece.
- 2. Mousena, E.,** (2015). *Working Methodology in early childhood education in Greece*, in ERASMUS+ programme “We are equal, we have the same rights”, 2014-1-PLO1-KA201-002796, Athens
- 3. Mousena, E.,** (2014). *Working methodology in ECEC European practices in curriculum implementation*, in TAIEX – European Commission Workshop on Strategies for Early Childhood Education, Tunis, 1-2 December 2014
http://ec.europa.eu/enlargement/taix/dyn/taix-events/library/detail_en.jsp?EventID=56953
- 4. Mousena, E., Sidiropoulou, T.,** (2013). *Policies for quality in early childhood education and counseling in Europe and Greece*, in International Conference: Family, School, and Local Societies: Policies and Practices for Children, Patra, Greece, 22-26 May 2013

5. Zerva, M., **Mousena, E.**, Mega, A., Makrogika, E., (2012), *Photography as a mean of capturing the child's activity from future educators*, 17th International Conference of the A.P.P.A.C. (Association of Psychology & Psychiatry for Adults & Children, May 15-18, The Hilton Hotel, Athens, Greece.
6. Zerva, M., **Mousena, E.**, Salonides, V. and Bourcha, D. (2011). “*CRISES SITUATION AND PRESCHOOL INSTITUTIONS*” 16th International Conference of the A.P.P.A.C. (Association of Psychology & Psychiatry for Adults & Children, May 17-20, The Hilton Hotel, Athens, Greece.
7. **Mousena, E.**, Sidiropoulou, T., and Poulakida, A., (2011). *Early intervention in early childhood institutions*. 16th International Conference of the A.P.P.A.C. (Association of Psychology & Psychiatry for Adults & Children, May 17-20, The Hilton Hotel, Athens, Greece.
8. **Mousena, E., and Kioussi, E.**, (2010). *The Cooperation of Educators, Parents and Organisations in medical/educational matters*, 15th International Conference of the A.P.P.A.C. (Association of Psychology & Psychiatry for Adults & Children, May 4-7, 2010, The Hilton Hotel, Athens, Greece.
9. **Μουσένα, Ε.**, Σταύρου, Λ., (2010). *Ζητήματα διδακτικής μεθοδολογίας των Κοινωνικών Επιστημών στο Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών του Νηπιαγωγείου*, 2^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημών της Εκπαίδευσης, του ΠΤΔΕ, Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, 28-30 Μαΐου, Divani Caravel Hotel, Αθήνα.
10. **Μουσένα, Ε.**, Παπαπροκοπίου Ν. (2009). *Προτιμήσεις και περιορισμοί στη χρήση της τηλεόρασης – Απόψεις γονέων*. 7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο ΟΜΕΡ & Τ.Ε.Α.Π.Η. του Παν. Αθηνών, με θέμα «Παιδική Ηλικία και Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας», Αθήνα, 6-8 Νοεμβρίου.
11. **Μουσένα, Ε.**, (2009). *Η επανάληψη της φοίτησης στο Νηπιαγωγείο ως παράγοντας ομαλής μετάβασης των παιδιών στο Δημοτικό Σχολείο*. Συνέδριο με θέμα «Μετάβαση και συνέχεια στην εκπαίδευση: Αναζητώντας το πλαίσιο για τη συνεργασία, παιδιών, νέων, οικογένειας, εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και κοινωνικών υπηρεσιών» του Πανεπιστημίου Κρήτης, 15-18 Οκτωβρίου.
12. **Μουσένα, Ε.**, (2005). *Ολοήμερο Νηπιαγωγείο: Προβληματισμοί και Προοπτικές*. Συνέδριο με θέμα «Εκπαιδευτικές αλλαγές» Πανεπιστήμιο Πατρών.

13. Μουσένα, Ε., (2005). *Η δυναμική των σχέσεων Εκπαιδευτικών – Γονέων στο Ολοήμερο Σχολείο*. Συνέδριο με θέμα «Σχολείο και Οικογένεια», Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων και Ψυχολογική Εταιρεία Βορείου Ελλάδος.

14. Μουσένα, Ε., (2003). *Η Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή στην Προσχολική Εκπαίδευση - Αντιλήψεις των Νηπιαγωγών για σχέδια εργασίας*. Συνέδριο με θέμα «Ο Εκπαιδευτικός και το Αναλυτικό Πρόγραμμα», Πανεπιστήμιο Πατρών.

Συμμετογή σε ερευνητικά και Ευρωπαϊκά προγράμματα

1. **“EARLY CHILDHOOD EDUCATION AND CARE”**, Thematic Working Group, Directorate General for Education and Culture (DG EAC), European Commission, -Strategic framework for European cooperation in education and training (ET2020).
2. **“STRATEGIES FOR EARLY CHILDHOOD EDUCATION”**, INT MARKET 56953, Ministry of Youth, Sports, Women and Family, Technical Assistance and Information Exchange instrument of the European Commission (TAIEX) and Tunis. 2014.
3. **ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ: “CB4LLP CAPACITY BUILDING FOR LIFELONG LEARNING PROGRAMME”**, Executive Agency for Education and Culture of the European Commission under the Lifelong Learning Programme 2014.
4. **ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ: ARION “REFORMING THE GREEK EDUCATIONAL SYSTEM”** GR 131, Study Visit for education specialists and decision makers, Programme for 2011-2012, Life Long Learning Programme – Study visit to the 18th Kindergarten of Glyfada.
5. **ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ERASMUS+ “WE ARE EQUAL, WE HAVE THE SAME RIGHTS”** 2014-1-PLO1-KA201-002796, 12th Kindergarten of Glyfada.
6. **ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ COMENIUS “LE PETIT TRAIN TCHOU-TCHOU”**, 6th Kindergarten of Elliniko.
7. **ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ: «ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΥΠΑΡΧΟΝΤΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ»** Ειδικός Επιστήμονας Αξιολογήτρια του εκπαιδευτικού υλικού Πρωτοβάθμιας & Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης στο πλαίσιο της δράσης 6.1. με τίτλο «Αξιολόγηση υπάρχοντος εκπαιδευτικού υλικού υποχρεωτικής εκπαίδευσης» του Υποέργου «6» «ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ» της Πράξης “NEO

ΣΧΟΛΕΙΟ (Σχολείο 21ου αιώνα)- Νέο πρόγραμμα σπουδών” με κωδικό ΟΠΣ 295450 και ειδικότερα για το Νηπιαγωγείο - Οδηγό Νηπιαγωγού.

8. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ: «ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ – ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ (ΑΕΕ)»

Συμμετοχή στις διαδικασίες εφαρμογής του προγράμματος «*Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου της σχολικής μονάδας – Διαδικασία Αυτοαξιολόγησης στους Άξονες Προτεραιότητας 1, 2, 3 – Οριζόντια Πράξη*» με MIS 295381, του ΥΠΔΒΜΘ, στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση» (ΕΣΠΑ 2007-2013), που υλοποίησε το ΚΕΕ και στη συνέχεια το ΙΕΠ (Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής, ως διάδοχος των πράξεων του ΚΕΕ) κατά το έτος 2010-2012.

9. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ: «ΟΛΟΗΜΕΡΑ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ» Επόπτης του προγράμματος *Ομαλή μετάβαση από το Νηπιαγωγείο στο Δημοτικό Σχολείο*, ΥΠΕΠΘ, Ελληνική Υπηρεσία Εφαρμογής Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, Πράξη 1.2.3.β «Ολοήμερα Νηπιαγωγεία» του Μέτρου 1.2, της Ενέργειας 1.2.3 του ΕΠΕΑΕΚ II» (2008-09).

Συμμετοχή σε Επιστημονικές Οργανώσεις

Μέλος της **ASCD** (Association for Supervision and Curriculum Development)

Μέλος του **Capacity Building for LLP** (Lifelong Learning Program) **Consortium**

Μέλος της **Ελληνικής Εταιρείας Πολιτικής Επιστήμης**

Μέλος της **Παιδαγωγικής Εταιρείας Ελλάδος**

Μέλος της **Παγκόσμιας Οργάνωσης Προσχολικής Αγωγής, Organisation**

Mondiale pour l'Education Préscolaire (OMEP)

Μέλος του **Κέντρου Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης** του Πανεπιστημίου Πατρών